خبر

توضیح وزارت ورزش درباره اعزام فعالان رسانه به قطر

وزارت ورزش و جوانان در پاسخ به مطلب منتشر شده در روزنامه همدلی مورخ ۷ آذر ۱۴۰۱ با تیتر «قطرگردی با هزینه مردم» جوابیه‌ای به شرح زیر ارسال کرد:پیرامون سفر خبرنگاران، فعالان فرهنگی و رسانه‌ای توجه به چند مطلب اهمیت دارد:۱- فقط تعدادی از خبرنگاران حاضر در جام جهانی که مشغول پوشش خبری هستند، از طرف وزارت ورزش و جوانان و همکاری فدراسیون فوتبال و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعزام شدند و سایر خبرنگاران خصوصا آنها که در فضای مجازی فعال هستند، توسط نهادها، شرکت‌های خصوصی و سازمان‌های غیر دولتی اعزام شدند که عدد دقیقی از آنها وجود ندارد۲- نرخ هزینه‌هایی که اعلام شده، اغراق‌آمیز و غیرواقعی است و عدد ۴ هزار دلار در واقعیت وجود ندارد. هزینه پرواز رفت و برگشت نمایندگان رسانه‌ها به همراه هزینه اقامت و سه وعده غذا که از سوی فدراسیون فوتبال و با حمایت وزارت ورزش و جوانان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در قطر حضور یافتند، پایین‌تر است.۳- هر ساله و در همه ادوار این اعزام‌ها وجود داشته و این اولین بار نیست و در همه ادوار خبرنگاران اعزام می‌شدند که در این دوره هم رخ داده است و اتفاقا همیشه جام جهانی در نقاطی برگزار می‌شده که از لحاظ هزینه پرواز و هتلینگ بسیار گران‌تر از قطر بوده است؛ برزیل و روسیه، نمونه‌هایی از این اعزام‌ها هستند . از طرفی لازم است اعلام کنیم در دوره های قبل سلبریتی‌ها اعزام می‌شدند اما در این دوره خبری از آنها نبود.همچنین مقامات سیاسی زیادی به این مسابقات می‌رفتند که در این دوره هم خبری از آنها نیست.تلاش کردیم در این دوره برای اعزام‌ها نظام‌مند عمل کنیم. اگر از ظرفیت اعزام خبرنگاران هم که از سوی فیفا تعیین شده بود، استفاده نمی‌شد، در سال‌های بعد ظرفیت خبرنگاران برای ایران کاهش می‌یافت و این یک نوع توانمندسازی خبرنگاران و حمایت از آنها در راستای جریان اطلاع رسانی محسوب می‌شود.نتیجه کار خبرنگاران هم کاملا مشخص بود در حالی که قبل از مسابقات نگرانی‌های جدی و عمیقی از فضای اطلاع‌رسانی و جوی که قصد داشتند تحمیل کنند، وجود داشت، با حضور خبرنگاران این جو مثبت شد و تقریبا جریان معاند در اقلیت قرار داشت و این اعزام‌ها موثر واقع شد.هر رسانه نیز وضعیت خبرنگارش را پی‌گیری می‌کرد و نظارت‌های جدی نیز بر عملکرد خبرنگاران وجود داشت و علاوه بر رسانه‌ها، نظارت‌ها و ارزیابی‌های دقیقی از سوی وزارتخانه‌های ورزش و جوانان و فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین فدراسیون فوتبال وجود داشت. نمایندگان رسانه‌ها فقط به پوشش جام جهانی و مسابقات نپرداختند و گفتگوهایی که با شهروندان مختلف صورت گرفته و پوشش تجمعات در قطر که بصورت خیلی جدی انجام شده و همینطور تولید محتوایی که اختصاصا برای بازیکنان بوده بخشی از این فرایند را شکل داد.

با اعلام سه اتهام از سوی وکیل متهم تشریح شد

جزئیات اولین جلسه دادگاه فائزه هاشمی

ندا شمس؛ وکیل فائزه هاشمی درباره وضعیت این فعال سیاسی توضیحاتی داد. او در توییتر نوشت:«نخستین جلسه دادگاه فائزه هاشمی به اتهامات اجتماع و تبانی علیه امنیت کشور، فعالیت تبلیغی علیه نظام جمهوری اسلامی و اخلال در نظم و آسایش عمومی از طریق شرکت در تجمعات غیر قانونی در روز چهارشنبه نهم آذرماه در حالی تشکیل شد که او در حال گذراندن دوره محکومیتش برای اظهار نظرهای سابق خود است.»وی ادامه داد:«کلیه مستندات و فایل‌های ارائه شده توسط وزارت اطلاعات توسط قاضی دادگاه مورد بررسی قرار گرفت و امید است آراء کلیه بازداشت‌شدگان اخیر منطبق بر قانون و رحمت اسلامی صادر شود.»

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام:

«تبلیغ علیه نظام» باید یک جا تعریف شود

مجید انصاری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در میزگرد علمی «جایگاه مجلس در جمهوری اسلامی ایران» گفت: «تبلیغ علیه نظام» باید یک جا تعریف شود؛ ما نمی‌دانیم اگر کسی مثلا در فضای مجازی یا حقیقی، عملکردها را نقد کرد، حتی عملکرد رهبری را نقد کرد، اگر ملاک سخنان خود رهبری باشد، خود ایشان گفته‌اند نقد رهبری به معنای ضدیت با ولایت فقیه نیست.به گزارش جماران، وی در ادامه افزود: سؤال این است که امضای یک نامه به رهبری راجع به مسائل مجلس ششم دلیل رد صلاحیت ۱۲۰ نفر از نمایندگان بوده است؟انصاری گفت: در مقام عمل یک جریان سیاسی آنقدر ذوب در ولایت هست که می گوید اگر منویات رهبری را هم به نحوی کشف کردید، واجب است اطاعت کنید ولو اینکه دستور نداده باشند؛ و اگر خلاف آن کردید شما ضد ولایت فقیه هستید.

در تمامی نقاط صفر مرزی امنیت پایدار برقرار است

امیر کیومرث حیدری، فرمانده نیروی زمینی ارتش با اشاره به اهمیت ارتقای توان دفاعی کشور، اظهارکرد: امروز به‌واسطه پیشرفت‌های دفاعی، تسلیحاتی، راهبردی و تاکتیکی که در سطح نیروی زمینی ارتش انجام گرفته است، توانسته‌ایم در تمامی نقاط صفر مرزی امنیت پایدار را ایجاد کنیم.به گزارش روابط عمومی ارتش، فرمانده نیروی زمینی ارتش گفت: نیروی زمینی با تغییرات ساختاری که در درون خود ایجاد کرده است، امروز ضمن بهره‌گیری از نیروی انسانی کارآمد و متخصص در حوزه تولید تسلیحات نیز به خودکفایی رسیده است.امیر حیدری با تاکید بر افزایش قدرت تحرک نیروی زمینی ارتش، گفت: امروز یگان‌های متحرک هجومی نیروی زمینی در مرزهای غرب، شمال‌غرب کشور و همچنین در مرزهای جنوب و مرزهای شرق و جنوب شرق کشور مستقر هستند و به‌طور کلی نیروی زمینی اشراف اطلاعاتی بسیار خوبی در سطح منطقه دارد.

در اطلاعیه شورای امنیت کشور اعلام شد؛

۲۰۰ نفر جان‌باخته در حوادث اخیر

همدلی| از مهر ماه تاکنون شهرهای مختلف کشور شاهد حوادث ناگواری بوده است. حوادثی که منجر به بازداشت، زخمی و کشته شدن تعداد زیادی از هموطنان‌مان شده است. دیروز شورای امنیت کشور با صدور اطلاعیه ای دومین آمار رسمی درباره تعداد کشته شدگان این حوادث را اعلام کرد. پیش از این نیز سردار حاجی زاده فرمانده نیروی هوایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سخنانی از آمار بیش از ۳۰۰ کشته سخن گفته بود.

هفته پیش سردار امیرعلی حاجی زاده فرمانده نیروی هوا فضای سپاه در مراسم گرامیداشت هفته بسیج در دانشگاه شهید رجایی اظهار کرد: «فریب‌خوردگان اغتشاشات ضدانقلاب نیستند فرزندان ما و جزو مردم ما هستند؛ این نشان می‌دهد که ما خلا داریم. آنها باید توجیه بشوند. باید دشمن را بشناسند. با همه این مشکلاتی که داریم تعجب می کنم چرا در دانشگاه ها و آموزش و پرورش درسی با عنوان دشمن‌شناسی نباید داشته باشیم. بیش از ۳۰۰ نفر در این دو ماه کشته و شهید شدند چون دشمن را از خودی تشخیص ندادیم.»

با این حال دیروز شورای امنیت کشور با ارائه آماری جدید از کشته شدگان حوادث اخیر درباره هفته‌های گذشته در کشور توضیحاتی ارائه کرد. شورای امنیت کشور در بیانیه خود گفته: «اعتراضات مسالمت‌آمیز، به‌سرعت با فضاسازی منفی رسانه‌های تروریستی (بی.بی.سی و سعودی اینترنشنال) به سمت روند غیرقانونی و آشوب‌های خیابانی سوق داده شد. ظرف مدت کوتاهی با ورود شبکه آشوبگران حرفهای و سازمان‌یافته با رهبری فضای رسانه‌های انگلیسی-سعودی تبدیل به اغتشاش و اقدامات تروریستی گردید. حمله مستقیم به مراکز امنیتی، نظامی و انتظامی، کشته‌سازی در میان جمعیت معترض، تخریب مراکز درمانی و آمبولانس‌ها، و همچنین تخریب گسترده اماکن عمومی مانند: شهرداری‌ها، خودروهای آتش نشانی، مساجد، بانک ها و اموال خصوصی مردم در دستورکار قرار گرفت.»

این بیانیه افزوده: «دشمن همچنین از طریق اجماع‌سازی میان گروه‌های ضدانقلاب و نیز تهییج برخی از سلبریتی‌ها قصد داشت با جنگ روانی گسترده و کشته‌سازی‌های دروغین، بهانه‌ای برای سلب آسایش مردم و گسترش اغتشاش در کف خیابان ایجاد نماید. لذا آنچه امروز در برابر دیدگان مردم قرار دارد: نه اعتراض مدنی، بلکه تخریب، خشونت و ناامنی از سوی اقلیتی اغتشاش‌گر می‌باشد که زمینه را جهت ورود و سوءاستفاده گروهک‌های تجزیه‌طلب و تروریسم داعشی برای انجام حملات ددمنشانه به هم‌وطنان بی‌گناه و مظلوم نظیر آنچه در سومین حرم اهل بیت شاهچراغ(سلام‌اله علیه) و یا حمله تروریستی ایذه رخ داد، فراهم کرد. بررسی‌های مراجع ذی‌ربط نشان می‌دهد: در نتیجه مجموع آشوب‌گری‌های یاد شده تاکنون بالغ بر ۲۰۰ نفر جان خود را از دست داده اند که می‌توان آنها را به اقسام: شهدای امنیت، شهدای مردمی در اقدامات تروریستی، افراد بی‌گناه قربانی پروژه کشته‌سازی گروهک‌ها، مردم بی‌گناهی که در شرایط به‌هم‌ریختگی امنیتی جان باخته‌اند، اغتشاشگران و نیز عناصر ضدانقلاب مسلح عضو گروهک‌های تجزیه‌طلب، تفکیک نمود. همچنین در این حوادث، هزاران میلیارد تومان خسارت به مراکز دولتی، عمومی و خصوصی وارد شده است که کمیته تحقیق وزارت کشور، موظف به برآورد دقیق و به تفکیک خسارات و همچنین تعیین تکلیف شیوه جبران مادی و معنوی آسیب های وارده، شده است.»

شورای امنیت کشور اعتراض را در کشور به رسمیت شناخته و بین آن و اغتشاش مرزبندی کرده وگفته است: «به دلیل تفاوت ماهوی دو گروه ناراضی و معترض، با اغتشاشگران تروریست، برخورد نیروهای امنیتی با اغتشاش به جهت آسیبی که به امنیت مردم داشته‌اند، کاملا متفاوت بوده است. به طور قطع اعتراض اجتماعی و پی‌گیری مطالبات بحق صنفی و معیشتی مردم -همچنان که در سال‌های اخیر به شکل متعدد و بدون کم‌ترین مساله امنیتی برگزار شده است- و نیز اعتراض سیاسی به فرآیندهای جاری به شکل مسالمت‌آمیز، با حضور مسلحانه ضدانقلاب در خیابان‌ها، آتش زدن اموال عمومی و خصوصی، استفاده از سلاح سرد و گرم علیه مردم و حافظان امنیت، ارعاب عمومی و اخلال در نظم شهری، هیچگونه نسبتی نداشته است. لذا بایستی خشونت‌ورزی در ابعاد مختلف را به عنوان، مرز میان اعتراض و اغتشاش تلقی کرد.»

این بیانیه در نهایت تأکید کرده: «لذا با هرگونه اخلال در نظم عمومی و تجمع غیرقانونی در هر سطحی و مکانی برخورد قاطع و بدون اغماض صورت خواهد گرفت. امنیت شهروندان ابدا، قابل مذاکره و مسامحه نخواهد بود. بررسی قضائی درباره اغتشاش‌گران و عاملان ناامن‌سازی محیط‌های اجتماعی و نیز فضای روانی جامعه، در کم‌ترین زمان ممکن صورت می‌گیرد.»

این اولین بیانیه نهادهای امنیتی کشور درباره حوادث ماه‌های اخیر نیست. پیش از این نیز وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه نیز در بیانیه مشترکی به تبیین وضعیت کشور پرداخته بودند. در بیانیه مشترک این دو سازمان آمده بود:« رژیم سفاک آمریکا در وقایع اخیر با مستمسک قرار دادن ماجرایی دردناک و پیش از اعلام نتایج تحقیقات (درگذشت مرحومه امینی)، با نوعی شعف و خرسندی پنهان ناشدنی که در کلیه سخنان و موضع‌گیری‌های مقامات آن رژیم موج می‌زد، یک پروژه از پیش طراحی و آماده شده (و حتی چند نوبت به تعویق افتاده) را آغاز کرد.» آن بیانیه مشترک یک نقطه متفاوت دیگر هم با بیانیه دیروز داشت و آن اینکه در آن بیانیه از خبرنگاران داخلی نام برده شده بود موضوعی که موجی از انتقادات داخلی را برانگیخت. بسیاری از روزنامه‌نگاران ایران نسبت به این بیانیه موضع گرفتند و تأکید کردند که خبرنگاران تنها در داخل کشور وظیفه حرفه‌ای خود را انجام می‌دهند. در آن بیانیه نوشته شده بود: «ردّ اطلاعاتی و عملیاتی تعدادی از عناصر مذکور در اغتشاشات اخیر و پیش از آن نیز مشاهده و حسب مورد اقدام مقتضی به‌عمل آمده است. به عنوان مثال انتشار اولین عکس از مرحومه امینی روی تخت بیمارستان توسط «ن.ح» صورت گرفت که از آموزش‌دیدگان همین دوره‌ها در خارج از کشور بود. او با استفاده از پوشش خبرنگاری از اولین افرادی بود که در بیمارستان حضور و استقرار یافته، به تحریک بستگان متوفی و ارسال اخبار جهت‌دار پرداخت. همچنین است اقدامات «الف.م» که با استفاده از همان پوشش با حضور فوری در شهرستان سقز، به تحریک اطرافیان مرحومه، کارگردانی برخی صحنه‌ها و انعکاس اخبار و تصاویر جهت‌دار از مراسم تشییع، تدفین و تجمعاتِ شکل‌گرفته در آن شهر به ایفای مأموریت پرداخت. این فرد نیز آموزش‌دیده دوره‌های رژیم مافیایی آمریکا در کشورهای خارجی است؛ ضمن آن‌که هر دو نفر نقش منابع اولیه خبرسازی برای رسانه‌های بیگانه را ایفا کرده‌اند. در این‌جا و به‌عنوان نمونه‌ای از کارکرد این مؤسسات و دوره‌های آموزشی، اشاره‌ایی به اظهارات صریح مدیر مؤسسه اعانه ملّی برای دموکراسی می‌شود که بیانگر کارکرد اصلی و پشت پرده آن‌ها می‌باشد. وی می‌گوید: «کاری که ۲۵ سال قبل سازمان C.I.A بهصورت پنهانی و با جاسوسی انجام میداد، امروز ما از طریق مؤسسات و در بستر آموزش انجام میدهیم!».

با این حال به نظر می‌رسد که بحث و جمع‌بندی درباره حوادث اخیر تمام نشده است. قرار است دوشنبه پیش رو در کمیسیون امور داخلی مجلس نهادهای امنیتی دوباره گرد هم جمع شوند. گفته شده که قرار است با حضور وزیر کشور، وزیر اطلاعات، فرماندهی کل انتظامی و رئیس سازمان اطلاعات سپاه جمع بندی گزارش حوادث اخیر بیان شود.

میثاق ملی اصلاح شود یا به همین شکل اجرا شود؟

بحث بر سر قانون اساسی

همدلی| دیروز روسای دو قوه مجریه و مقننه در همایشی درباره قانون اساسی صحبت کردند. محمدباقر قالیباف و سیدابراهیم رئیسی هر دو تقریبا تلاش کردند در سخنان خود از قانون اساسی دفاع کنند و به نوعی هرگونه بحث درباره اصلاح آن را رد کردند. از زمانی که قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به رأی گذاشته شده تا به حال یک بار این قانون مورد بازبینی و اصلاح قرار گرفته است. حالا در میان دفاع روسای قوا از قانون اساسی برخی از کارشناسان و صاحبن نظران تأکید دارند که اصلاح قانون اساسی یک تابو نیست و همان‌گونه که در گذشته انجام شده اگر لازم باشد می‌توان در آینده نیز صورت گیرد.

رئیسی در همایش ملی مسئولیت اجرای قانون اساسی که صبح دیروز در سالن اجلاس سران در تهران برگزار شد نظارت بر اجرای قانون اساسی را هم برای صاحبان حق و هم برای صاحبان تکلیف موثر و سازنده دانست تا هم صاحبان حق ببینند و بدانند که بر اساس قانون اساسی از چه حقوقی برخوردارند و هم صاحبان تکلیف بدانند که آیا به تکالیف خود عمل کرده‌اند یا نه؟

رئیس جمهور در ادامه با بیان اینکه اگر در برخی بخش‌های اجرای قانون اساسی ناکارآمدی‌هایی وجود دارد نباید به حساب این میثاق ملی نوشته شود، افزود: «قانون اساسی مشتمل بر اصول و ارزش‌هایی مثل جمهوریت، اسلامیت، استقلال و آزادی است که غیرقابل تغییر هستند، اما در کنار آن روش‌ها و ساز و کارهای اجرای قانون اساسی حتما قابل تغییر و ارتقا هستند و عندالاقتضا می‌توان ساز و کارهای اجرای آن را مورد تجدیدنظر قرار داد.»

رئیسی با تاکید بر اینکه قانون اساسی ایران هیچ بن‌بستی ندارد، اظهار کرد: «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به نحوی تنظیم، تدوین و نهایی شد که در اجرای آن و در اداره امور کشور با هیچ بن‌بستی مواجه نخواهیم شد و این از ویژگی‌های قانون اساسی ماست.» رئیس جمهور تصریح کرد: «باید برای اجرای همه اصول قانون اساسی تلاش کرد تا همه حقوق تدوین، تنظیم و اعلام شده در آن برای صاحبان حق استیفا شده و همه تکالیف تعیین شده در قانون اساسی در حوزه‌های مختلف اجرایی، تقنینی و دیگر اجزا و بخش‌های نظام نیز اجرا شوند.»

به گزارش فارس، محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی نیز در همین همایش از قانون اساسی صحبت کرد و گفت: «همه باید از هر گرایش و سلیقه و مذهبی و قومیتی به قانون اساسی احترام بگذاریم.»

وی افزود: «همه ما بر موضوع اهمیت قانون اساسی و نقش آن در انسجام ملی و وحدت ملی و در پیشرفت کشورمان از همین مسیر اتفاق نظر داریم. نزدیک‌ترین و مطمئن‌ترین راه برای تعیین روابط بین حاکمیت و مردم و برای حفظ یک‌پارچگی کشور و انسجام ملی هیچ سندی جز قانون اساسی نداریم. همه باید با هر گرایش، سلیقه، مذهبی و قومیتی در کشور به قانون اساسی احترام بگذاریم.»

قالیباف با تاکید بر اینکه بیشتر از همه نمایندگان و کارگزاران متعهد به اجرای قانون اساسی باید باشند، ادامه داد: «همه ما قانون اساسی را میثاق ملی خودمان می‌دانیم و اولین نکته‌ای که باید به آن توجه کنیم فرهنگ قانون‌گرایی است. قانون و اجرای آن و فرهنگ قانون‌گرایی مهم‌ترین زیرساخت نرم‌افزاری برای هر حاکمیتی است.»

رئیس مجلس با اشاره به اینکه قانون اساسی میثاق ملی همه ماست، اسلامیت، جمهوریت و امنیت ما در این قانون اساسی است گفت: «دور زدن قانون یا استناد گزینشی به قانون و یا تبعیض در اجرای آن بدترین صدمات و لطمات را به فرهنگ قانونگرایی می‌زند، به خصوص اگر از مسئولین در اجرای قانون سر بزنند.»

این سخنان سران قوا در حالی است که کارشناسان نظر دیگری دارند. از جمله دیروز مصاحبه‌ای از عماد افروغ جامعه‌شناس مشهور منتشر شد که در آن او تأکید داشت که تغییر قانون اساسی یک تابو نیست. افروغ در مصاحبه با اقتصادآنلاین گفته است:« به علاوه ما از قانون اساسی دور شده‌ایم، بحث زمینه‌سازی برای اشتغال، بحث آموزش رایگان، فصل سوم قانون اساسی و اصل بیست و هفتم و ... در قانون اساسی آمده است که اقتصاد وسیله است. دقت کنید این به معنی بی‌توجهی به اقتصاد و معیشت نباید تعبیر و تفسیر شود. این بدان معناست که مردم باید از حداقل‌های معیشت و رفاه آبرومندانه برخوردار باشند تا با فراغ بال به شکوفایی فرهنگی و سیاسی خود بپردازند. به هرحال نباید به تغییر قانون اساسی به مثابه یک تابو نگاه کرد. می‌گویند قانون فرع بر عدل وعدل فرع بر حق است. لذا قانونی که از آن بوی عدل و حق به مشام نرسد، شایسته تغییر است.»

افروغ افزوده: «قانون اساسی بر پایه ضرورت توجه به دیالکتیک دلیل و علت باید تغییراتی داشته باشد. عده‌ای هم نشسته‌اند و درباره تغییر آن هم‌اندیشی می کنند. اما، این‌که خودداری کنند از تغییر آن بنده چنین چیزی ندیدم. اما تا چیزی متراکم نشود و قابل قبول نباشد، نمی‌تواند تغییری را رقم بزند. همچنین تغییر قانون اساسی سازوکار خود را دارد و رهبری باید دستور تغییر قانون اساسی را بدهند تا جمعی شکل گرفته و درباره تغییر برخی مفاد آن پیشنهادات خود را طرح کنند.»

این جامعه‌شناس به ضرورت تغییر در سایر قوای کشور از جمله مجلس خبرگان رهبری هم پرداخته و تأکید کرده است: «بر همین اساس معتقدم مجلس خبرگان، چه در قالب وضع فعلی و چه در قالب وضع مطلوب باید متحول شود. دراصل یکصد وهفتم قانون اساسی آمده است: «تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است.» و در اصل یکصد و هشتم آمده است:«قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آن‌ها و آیین‌نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هر گونه تغییر و تجدید نظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.» در اصل یکصد و نهم که مربوط به شرایط و صفات رهبر است آمده است: ۱. صلاحیت علمی لازم برای افتاء در ابواب مختلف فقه. ۲. عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام.»

این بحث در حالی مطرح می شود که بخشی از اصول‌گرایان تأکید دارند که باید ساختار سیاسی کشور تغییر کند و نخست‌وزیری دوباره احیا شود. تغییر ساختار سیاسی کشور نیز مستلزم تغییر قانون اساسی است. حالا باید دید آیا در این دوره از مجلس و ریاست جمهوری تغییری رخ می‌دهد یا خیر.

تحلیل

تحلیل آصف بیات از رویدادهای اخیر

تعطیلی سیاست؛ علت حضور مردم درخیابان

دکتر آصف بیات جامعه‌شناس و نویسنده کتاب‌های درخشان «سیاست‌های خیابانی؛ جنبش تهیدستان شهری» و «طبقه، سیاست و نظریه اجتماعی» در مصاحبه‌ای که با رویداد۲۴ داشته درباره شرایط کنونی ایران و خشونت موجود در اعتراضات و همچنین سرکوب اعتراضات صحبت کرده است.

او درباره اعتراضات «خیابان‌محور» گفت:« اگر بپذیریم خشونت یعنی آسیب زدن به جسم و جان انسان‌ها یا عملیات مسلحانه، آن‌وقت روشن می‌شود که در واقع «اعتراضات خیابان‌محور» خودش یکی از شاخص‌های جایگزین برای کنشگری بدون خشونت است.»

بیات ادامه داد:«به‌طورکلی، جایگزین مبارزاتِ خشونت پرهیز عبارت است «مقاومت مدنی» که دارای عناصر سه‌گانه است. عنصر اول، تظاهرات، راهپیمایی‌های خیابانی، یا تجمع در میادین و سخنرانی‌ها و شعار دادن‌ها و ... که در کشورهای دموکراتیک معمولا با مراسم و آئین‌های خودشان برگزار می‌شوند، مانند اجرای موسیقی، سرود و نمایش پرچم و بنر و شعارنویسی و...»

این جامعه‌شناس ادامه داد:« عنصر دوم، اعتصابات کارگری، کارمندان، معلمان، دانشجویان، دانش‌آموزان، رفتگران و دیگر حرفه‌ها است. تحریم افراد، آیین‌ها، شرکت‌ها و کالاهای مربوط به بلوک قدرت نیز جزئی از این مقوله است.»بیات عنصر سوم را «نافرمانی مدنی» می‌داند و می‌گوید:« نافرمانی مدنی» شامل اعمال گوناگونی است که اغلب علیه قانون اعمال می‌شوند، مانند امتناع از پرداخت مالیات، یا سرباز زدن از خدمت وظیفه عمومی، یا به هم زدن نظم جلسات حکومتی، بند آوردن ترافیک در خیابان‌ها، یا آتش زدن سطل زباله و غیره.»

او معتقد است در همه این اشکال، کنش‌گران قرار نیست به جسم و جان مردم خسارت وارد کنند. هدف فشار آوردن به طرف مقابل – مثلا حاکمیت– است که به خواسته‌های آنان پاسخ بگوید.آصف بیات پیرامون وجود زمینه‌های کنش‌گری بدون خشونت در ایران گفت:«باید بگویم که زمینه‌های کنش‌گری بدون خشونت کم‌نیستند و در واقع معترضان هم با وجود محدودیت‌های جدی که حاکمیت برایشان ایجاد می‌کند، دنباله‌رو اعتراضات سلمی و دور از خشونت هستند.»این جامعه‌شناس ادامه داد:« اعتراضات سلمی یا مقاومت مدنی شامل تظاهرات یا تجمعات خیابانی، اعتصابات کارگری، کارمندی و حرفه‌ای و بالاخره نافرمانی مدنی است که جزئیات‌شان در پیش گفته شد. این‌ها همان شیوه‌هایی هستند که اکثر معترضان در حال حاضر دنبال می‌کنند.»او درباره علت حضور معترضان در خیابان گفت:« در این صحنه‌گردانی‌ها، کنشگران می‌خواهند به بلوک قدرت بگویند «ما هستیم، دردمان این است، مارا دریابید». در عین حال، آنان می‌خواهند به سایر شهروندان بیان کنند «من درد مشترکم، مرا فریاد کن». البته اگر کنشگران امکان تجمع، تظاهرات و سخنرانی می‌داشتند به احتمال بسیار به‌گونه دیگری صدایشان را به گوش بلوک قدرت و شهروندان می‌رساندند. ولی بلوک قدرت چنین امکاناتی را از ایشان سلب کرده است.»وی در پاسخ به این سوال که شهروندان معترض چقدر تحمل شنیدن نظرات مخالفان خود را دارند گفت:« تمرین دموکراسی در درجه نخست باید بین آنانی صورت بگیرد که ادعای ضدیت با استبداد و اقتدارگرایی دارند و سودای دموکراسی در سر می‌پرورانند. زیرا این‌ها قرار است مولد این هژمونی و مدل و سرمشق اخلاقی جامعه باشند.این جامعه‌شناس درباره احتمال و امکان تغییر نظر مردمی که راه‌برد حضور در خیابان را انتخاب کرده‌اند، نیز گفت:« چرا باید نظر مردم درباره راه‌برد حضور در خیابان تغییر کند؟ چه تغییراتی در جامعه و در عرصه سیاست به وجود آمده که نیاز به حضور در خیابان را منتفی می‌کند؟ چه گزینه‌هایی موجود هستند؟ در گفتگوهای دیگر به این نکته اشاره کرده‌ام که مردم معمولا تمایلی برای اعتراضات خیابانی از خود نشان نمی‌دهند. مردم می‌خواهند در آرامش زندگی‌شان را بکنند. به خیابان آمدن مردم گزینه آسان و بی‌سر و صدا نیست. به خیابان آمدن مردم معلول تعطیلی «سیاست» است. سیاست به معنای مکانیزم نهادی حل اختلافات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و رسیدن به نوعی توافق به طرق دموکراتیک.»وی معتقد است کسانی که امکان اعتراض صنفی ندارند اعتراض در خیابان را انتخاب می کنند:« شهروندان معترض معمولا به قدرت نهادهای مخصوص خودشان (نظیر کارخانه، مدرسه، دانشگاه و غیره) روی می‌آورند. مثلا کارگران اعتصاب می‌کنند یا دانشجویان از رفتن به کلاس سر باز می‌زنند. ولی آنان که فاقد چنین نهادهایی هستند (نظیر زنان خانه‌دار یا بیکاران و غیره)، خیابان را به عنوان مهمترین فضای ابراز اعتراض برمی‌گزینند.»او درباره ویژگی‌های خیابان برای این معترضان گفت:« ولی خیابان فقط مکانی برای ابراز نظر نیست. مردم در خیابان قدرت اجتماعی خود را نشان می‌دهند. خیابان همین‌طور فضایی است برای ایجاد و گسترش ابراز هویت و همبستگی. جایی که افراد آشنا با ناآشناهایی که درد مشترک دارند به هم تنیده می‌شوند. خیابان این خصلت شگفت‌انگیز را دارد که یک تجمع ۵۰۰ نفره را تبدیل کند به یک تجمع چند هزارنفره. زیرا خیابان در آن واحد هم فضای فیزیکی است و هم اجتماعی، هم مکانی ثابت است و هم جاری، هم مکان آشناهاست، هم غریبه‌ها، هم صدا است و هم سیما. در برهه‌های خیزش سیاسی، مردم به خیابان می‌آیند که خود را و یکدیگر را دریابند، به هم پیوند بخورند و «ما» را به وجود آورند، «ما» را حس کنند و «ما» را با چشمان‌شان ببینند.»بیات معتقد است:«بنابراین حضور هزاران هزار مردم در میادین یک سرزمین فضایی را به وجود می‌آورد که مردم عینا قدرت اجتماعی خود را می‌بینند و به آن باور می‌کنند. در عین حال همان مردم «قدرت اجتماعی» خود را به دیگران، به‌خصوص به بلوک قدرت، به نمایش می‌گذارند.»